

Manole v. the Republic of Moldova (no. 26360/19), 18.7.2023.

Povreda člana 10. EK

Podnositeljica predstavke, Domnica Manole, državljanka je Moldavije i Rumunjske.

U relevantno vrijeme bila je sutkinja Apelacionog suda u Kišinjevu.

Predmet se odnosi na razrješenje podnositeljice predstavke s dužnosti sudije zbog toga što je prenijela medijima razloge za njeno izdvojeno mišljenje u predmetu, prije objave cjelovitog teksta odluke koju je donio Apelacioni sud.

U junu 2017. godine Apelacioni sud u Kišinjevu, zasjedajući kao vijeće sastavljeno od troje sudija – među kojima je bila i podnositeljica zahtjeva – odbio je zahtjev Jurnal de Chișinău za poništavanje roka za žalbu u slučaju klevete u kojem su se sukobile te novine s predsjednikom parlamenta Moldavije. Podnositeljica predstavke je izdvojila mišljenje suprotno odluci. Izreka presude u kojoj se ukazuje na postojanje mišljenja podnositeljice predstavke pročitano je na javnoj raspravi, a informacija o tome objavljena je na web stranici Ministarstvu pravosuđa.

Prije objave cjelovitog teksta odluke Apelacionog suda, novinar Jurnal TV kanala kontaktirao je podnositeljicu predstavke, koja mu je putem mobitela poslala kratku pisanu poruku objašnjavajući razloge svog mišljenja. Istog dana Jurnal TV objavio je članak u kojem je izvijestio o razgovoru s podnositeljicom predstavke i obrazloženju njenog izdvojenog mišljenja.

Sudski inspektor je nakon toga poslao Državnoj komisiji za sudsku i pravnu službu (CSM) “memorandum o informacijama koje su objavili mediji” u vezi s predmetom i otkrivanjem sadržaja izdvojenog mišljenja podnositeljice predstavke. Utvrdivši da ponašanje podnositeljice predstavke spade pod kršenje zakona o statusu sudija, Komisija je zatražila od predsjednika Republike Moldavije da razriješi podnositeljicu predstavke dužnosti sudije. Predsjednik Republike je postupio po zahtjevu u julu 2017. Podnositeljica predstavke je podnijela žalbu Vrhovnom sudu koji ju je odbio ga kao neosnovanu u novembru 2018. godine

Pozivajući se na član 10. (sloboda izražavanja), podnositeljica tvrdi da je njeno pravo na prenošenje informacije o stvari od javnog interesa nezakonito i nesrazmjerno povrijeđeno razrješenjem s njene dužnosti.

Evropski sud je precizirao da diskrecijska dužnost sudija zahtijeva da ne otkrivaju razloge za odluku prije nego što ti razlozi budu dostupni javnosti. Međutim, ponovio je da su procesne garancije te priroda i težina izrečene kazne daljnji kriteriji koje treba ispitati prilikom ocjene srazmjernosti miješanja u ostvarivanje slobode izražavanja garantovane članom 10. Konvencije.

U pogledu procesnih garancija, Sud je izrazio rezerve u pogledu izbora postupka koji će se koristiti a koji je ostavljen CSM-u. Također je primijetio da se Vrhovni sud nije bavio žalbenim osnovom podnositeljice predstavke koji se odnosi na nepoštivanje odredaba zakona o CSM-u. To se zakonodavstvo odnosilo, u kontekstu mogućih administrativnih sankcija za kršenje zabrane otkrivanja podataka, na disciplinski postupak koji je uključivao procesnu zaštitu.

Što se tiče izrečene sankcije, Sud je primijetio da je podnositeljicin otkaz bila jedina sankcija koja se mogla primijeniti u relevantno vrijeme. Bila je to vrlo teška kazna koja

je dovela do trajnog prekida karijere nakon 18 godina uspješnog rada. Sud je također primijetio da u vrijeme kada je Vrhovni sud ispitao podnositeljčinu žalbu, Zakon o statusu sudija, na osnovu kojeg je podnositeljici predstavke izrečena sankcija, nedavno izmijenjen tako da povrede zabrane otkrivanja podataka od sudije čak više nisu bile kažnjive po toj zakonskoj osnovi. Istovremeno, Zakon o disciplinskoj odgovornosti sudija, za koju je podnositeljica smatrala da je trebao biti primijenjen u njenom slučaju, predviđao je raspon sankcija za kršenje te zabrane. Po mišljenju Suda, bilo je jasno iz ovih zakonodavnih promjena da je zakonodavac već tada smatrao da je kršenje zabrane otkrivanja informacija od sudija trebalo ispitati u svjetlu cijelog raspona sankcija predviđenih u sferi disciplinske odgovornosti sudija. Shodno tome, smatrao je da se ne može reći da su domaće vlasti primijenile relevantne standarde utvrđene u praksi ovog suda u vezi s članom 10. Konvencije te da se, u svakom slučaju, sankcija nametnuta podnositelju zahtjeva nije činila neophodnom u demokratskom društvu.

D.H. and Others v. North Macedonia (no. 44033/17), 18.7.2023.

Kršenje člana 3. u vezi sa nedostatkom pristupa hrani, vodi i WC-u

Nema kršenja člana 3. u pogledu pružanja odgovarajućeg medicinskog tretmana u odnosu na drugu, treću i četvrtu podnositeljicu zahtjeva

Povreda člana 8. kao rezultat objave fotografija podnositeljica od Ministarstva unutrašnjih poslova

Nema kršenja člana 8. zbog objavljivanja fotografija podnositeljica zahtjeva u određenim medijima

Podnositeljice zahtjeva su D.H., S.A., I.J. i K.N., državljanke Republike Sjeverne Makedonije.

Slučaj se odnosi na njihovo navodno zlostavljanje dok su bile u policijskom pritvoru nakon što su uhapšene kao dio veće skupine lica angažovanih u seksualnoj industriji. Slučaj se odnosi na uslove njihovog pritvora, snimanje i objavljivanje njihovih fotografija i video zapisa te nedostatak razloga u odlukama domaćih sudova.

Pozivajući se na čl. 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja), 6. stav 1. (pravo na pravično suđenje) i 8. (pravo na poštivanje privatnog i porodičnog života) podnositeljice predstavke se žale da su držani više sati u pritvoru; da nisu dobile hranu, vodu ili adekvatnu medicinsku pomoć; nisu imali pristup toaletu; da je njihove fotografije objavilo Ministarstvo unutrašnjih poslova; i da su testirane putem krvi na spolno prenosive bolesti.

U pogledu uslova u pritvoru Evropski sud je, imajući na umu da su navodni predmetni događaji u potpunosti bili pod isključivim znanjem i kontrolom vlasti te da je teret dokazivanja bio na Vladi da pruži zadovoljavajuće i uvjerljivo objašnjenje, Sud je istakao da Vlada nije predstavila dovoljne dokaze kojima bi se uvjerljivo pokazalo da su policijske vlasti uzele u obzir osnovne potrebe podnositeljica zahtjeva, kao što je osiguravanje hrane, vode i pristupa WC-u.

U odnosu na navode o objavi fotografija od Ministarstva Sud je istakao da je prvostepeni domaći sud u svojoj odluci utvrdio da su policijske vlasti povrijedile prava podnositeljica iz člana 8. Konvencije fotografirajući ih dok su bili u policijskom pritvoru i objavljujući te slike na web stranici Ministarstva. U žalbenom postupku,

žalbeni sud nije se pozabavio tim pitanjem i nije izričito odstupio od zaključaka prvostepenog suda niti ih poništio. Umjesto toga, prihvatio je žalbu koju je uložilo Ministarstvo i primijetio, prilično općenitom formulacijom, da niti jedno od prava podnositeljica nije povrijeđeno. Što se tiče pitanja jesu li fotografije doista objavljene sa skrivenim identitetom podnositelja zahtjeva, kao što je tvrdila Vlada, Sud se neće upuštati u to pitanje jer ne nalazi dokaze, kao što je snimka zaslona web stranice Ministarstva u relevantno vrijeme, koji mogu potkrijepiti takve navode. U ovom slučaju, budući da je žalbeni sud propustio riješiti to pitanje, nije na Sudu da to učini. S obzirom na navedeno, Sud utvrđuje da je žalbeni sud odbio pritužbu podnositeljica u odnosu na navodne radnje Ministarstva –snimanje i objavu fotografija na kojima njihov identitet nije bio skriven – bez dovoljnog obrazloženja. Sud stoga zaključuje da su nacionalni sudovi propustili ispuniti svoju obavezu zaštite prava podnositeljica na poštivanje njihovog privatnog života od povrede tog prava objavljivanjem njihovih fotografija na web stranici Ministarstva.

U odnosu na navode o objavi fotografija u medijima Sud je, između ostalog, istakao da podnositeljice nisu predložile prima facie dokaze da su policijski službenici obavijestili medije o njihovom premještanju u kliniku te stoga teret dokazivanja nije prebačen na Vladu. Sud stoga zaključuje da ništa ne upućuje na to da se bilo kakva odgovornost za snimanje i objavljivanje fotografija podnositelja zahtjeva u medijima može pripisati policijskim vlastima. Prema tome, u vezi s tim nije došlo do povrede člana 8. Konvencije.

[Camara v. Belgium](#) (application no. 49255/22), 18.7.2023.

Povreda člana 6. EK

Slučaj se odnosi na tražitelja međunarodne zaštite koji se žalio da je ostavljen bez smještaja u Belgiji, između jula i novembra 2022. godine, uprkos odluci koju je donio sud u Briselu kojom je naloženo belgijskoj državi da odobri materijalno pomoći i osigurati mu smještaj. Nalog Tribunala je uručen 22. jula 2022., postala je pravosnažna 29. avgusta 2022. i konačno je izvršena 4. novembra 2022. Godine.

Sud je primijetio da je izvršivost naloga zahtijevala da ga država izvrši na vlastitu inicijativu u skladu s domaćim pravom. Međutim, to nije bilo spontano, već nakon privremene mjere koju je Evropski sud donio 31. oktobra 2022.

Sud nije mogao ne biti svjestan da okolnosti ovog slučaja nisu izolovan slučaj i da je otkrio sistemski propust belgijskih vlasti u provedbi pravomoćnih sudskih odluka o prihvatu tražitelja međunarodne zaštite. Iako je svjestan teške situacije s kojom se belgijska država suočava, ne može prihvatiti da je vrijeme koje je belgijskim vlastima bilo potrebno u ovom slučaju kako bi izvršili sudski nalog usmjeren na zaštitu ljudskog dostojanstva bilo razumno. Po mišljenju Suda, ovaj je sistemski propust previše opteretio rad nacionalnog suda i rad samog Evropskog suda. Utvrđeno je da nije bilo "samo" kašnjenje od strane belgijskih vlasti, nego jasno odbijanje poštivanja naloga kojeg je izdao domaći sud, čime se narušava sama bit prava zaštićenog članom 6. Konvencije.